

Groen vraagt veiligere en meer comfortabele fietsinfrastructuur

Afvinklijst van 72 verbeterpunten voor de fietser in Oudenaarde (meer uitleg met foto's bij de betreffende punten in het document hierna)

- ☐ 1. Uniforme aanduiding van de fietsring met accentverlichting en in het rood geschilderde oversteken.
- ☐ 2. Verhoogde aanleg van alle kruisingen van de fietsring met gemotoriseerd verkeer.
- ☐ 3. Fietspaden langs de volledige Matthijs Casteleinstraat.
- ☐ 4. Betere inrichting van het kruispunt van de Smallendam en de Matthijs Casteleinstraat.
- ☐ 5. Terugplaatsen van het hekken langs de Vestingen.
- ☐ 6. Controle van de beperkte doorgang voor gemotoriseerd verkeer langs de Vestingen.
- ☐ 7. Aan de spoorweg op het einde van de Neringstraat verkeersbord aanpassen zodat fietsers wel op elk tijdstip de Vestingen en het fietspad naar Huttegem kunnen gebruiken.
- ☐ 8. Veel bredere fietssuggestiestroken in de Stationsstraat.
- ☐ 9. Fietssuggestiestroken op de Minderbroedersstraat ter hoogte van rondpunt met de Meerspoort aanpassen.
- ☐ 10. Fietspad langs de Schelde vanaf de ophaalbrug tot aan de Matthijs Casteleinstraat aan de stadszijde: goten en niveauverschillen wegwerken ter hoogte van kruispunten met Grachtschelde, Kasteelstraat en Jan Zonder Vreeslaan.
- ☐ 11. Fietspad langs de Schelde vanaf de ophaalbrug tot aan de Matthijs Casteleinstraat aan de zijde van Pamele: niveauverschil bij de start van het fietspad aan de ophaalbrug wegwerken.
- ☐ 12. Op de fietsring de goten en borduren wegwerken op de kruispunten met de Beverestraat, Diependale, de Bergstraat en de Groenstraat (zie ook punt 2).
- ☐ 13. Achter de Wacht: de borduur bij de start van het fietspad langs de dreef van de Brandwoeker wegwerken.
- ☐ 14. Fietspad van de Koestraat langs de N60 naar de Kortrijkstraat: borduur verwijderen.
- ☐ 15. Abdijstraat, naast café Reinaert: borduur wegwerken.
- ☐ 16. Kruispunt van het fietspad langs de Broekstraat met de Wilgenstraat: goot wegwerken.
- ☐ 17. Van Tussenbruggen naar Krekelput: niveauverschil bij begin Krekelput wegwerken.

- ☐ 18. Bloemenhof, net voor het kruispunt met Bulkendreef: borduur wegwerken bij begin van het fietspad.
- ☐ 19. Martijn van Torhoutstraat 71: niveauverschil bij het riooldeksel op het fietspad wegwerken.
- ☐ 20. Niveauverschillen door riooldeksels langs de Nederenamestraat aan de kant van de oneven nummers wegwerken.
- ☐ 21. Kruispunt Gelukstede en Broekstraat: put in Gelukstede wegwerken.
- ☐ 22. Kruispunt Bekstraat en Parkstraat: verzonken riooldeksel herstellen.
- ☐ 23. Fortstraat: fietspad stopt tegen boom. AUB nodige aanpassingen.
- ☐ 24. Dijkstraat: fietspad stopt tegen boom. AUB nodige aanpassingen.
- ☐ 25. Stationsplein: fietspad stopt tegen oud stationsgebouw. AUB nodige aanpassingen.
- ☐ 26. Ingang tunnel onder N60 in Leupegem, kant Ronseweg: paaltje wegnemen.
- ☐ 27. Bulkendreef: de in het rood geschilderde chicane: borduur wegnemen.
- ☐ 28. Bloemenhof, Bulkendreef, Broekstraat en Arsenaalweg: bord C11 wegnemen.
- ☐ 29. Trage weg tussen de Koe- en de Beverestraat (deels langs de spoorweg): momenteel zeer oneffen en omhoog stekende riooldeksels. Wegwerken AUB.
- ☐ 30. Trage wegen langs beide zijden van en vlakbij de Ohiostraat en de Oudstrijdersstraat momenteel schots en scheef. Opwaarderen als veilig alternatief voor N441.
- ☐ 31. De betonweg langs de meest recente uitbreiding van het Spei staat na regenval stevast onder water.
- ☐ 32. Trage weg tussen de Meldenstraat en de Berchemweg ter hoogte van het Veer ligt verzonken en staat na regenval onder water.
- ☐ 33. Opwaarderen trage weg tussen Vijflindendries en pad langs Rooigembeekvallei.
- ☐ 34. Fietspad langs spoorwegberm tussen Beverestraat en de parking aan de Lindestraat: onderhoud (steenslag) en wegwerken oneffen profiel.
- ☐ 35. Buurtweg 25, Eine: opwaarderen als veilig alternatief tussen Eine en de Schelde.
- ☐ 36. Fietspad langs de Wortegemstraat: laatste slechte stukken ook vervangen.

- ☐ 37. Wortegemstraat onder brug N60: alternatief voor rammelende fietssuggestiestrook.
- ☐ 38. Kortrijkstraat, start fietspad langs N60: rammelende strook vervangen.
- ☐ 39. Nieuwe fietspad langs de Schelde sluit niet aan op het fietspad langs de Smallendam.
- ☐ 40. Fietspad langs Smallendam wordt bij begin aan Matthijs Casteleinstraat niet aangeduid met D7.
- ☐ 41. Nieuwe fietspad langs de Schelde: geen fietsoversteken richting Kasteelstraat e.a.
- ☐ 42. Kruispunt van de Aalststraat met de Bergstraat: veilige inrichting voor fietsers die tweerichtingsfietspad op willen rijden.
- ☐ 43. Kruispunt Galgestraat / Bloemenhof: veiligere inrichting voor fietsers.
- ☐ 44. Kruispunt Parkstraat / Dijkstraat: veilige inrichting voor fietsers die tweerichtingsfietspad op willen rijden.
- ☐ 45. Oversteek N46 ter hoogte van fietspad vanaf Riedekens en nieuw fietspad richting Schelde: oversteek veilig maken.
- ☐ 46. Lotharingenstraat, kant N46 (Abdijstraat): fietsoversteek duidelijker maken.
- ☐ 47. Lotharingenstraat: paaltjes tussen de rijweg voor gemotoriseerd verkeer en het fietspad.
- ☐ 48. Aansluiting fietspad Lotharingenstraat op N46 comfortabeler maken.
- ☐ 49. Doorgang voor fietsers en voetgangers tussen Scheldeboord en parking Maagdendale herstellen.
- ☐ 50. Fietspad in Liedtpark ter hoogte van uitgang Brandwoeker: pad doortrekken in het park en fietspad beter laten aansluiten op fietspad langs de dreef van de Brandwoeker.
- ☐ 51. Fietspad in Liedtpark: gevaarlijk uitsteeksel aan de nieuwe muziekacademie.
- ☐ 52. Wegel die vertrekt vanaf de bocht van de Puistraat en de Wolfabriekstraat: goot wegwerken.
- ☐ 53. Wegel vanaf de bocht van de Puistraat en de Wolfabriekstraat: hagen beter snoeien.
- ☐ 54. Wegel vanaf de bocht van de Puistraat en de Wolfabriekstraat tot de Schapendries: uniforme aanduiding verkeersborden.
- ☐ 55. Galgestraat: fietsers laten rijden tussen de bloempotten en het voetpad.

- ☐ 56. Fietspaden aanduiden met het bord D7 op het kruispunt
 - van de Stationsstraat met de Gobelinstraat (de paal staat er wel)
 - van de Jacob Lacopsstraat met de Ververijstraat
 - van de fietsring met de Rode Los
 - van de fietsring met het verlengde van de Jules Lacroixstraat

- ☐ 57. Het fietspad tussen de Koestraat en de Neringstraat is slechts in één richting aangeduid met het bord D7.

- ☐ 58. Het verkeersbord D7 staat verkeerd
 - langs het fietspad dat van de Matthijs Casteleinstraat langs de spoorweg naar het spoorwegtunneltje loopt, ter hoogte van het
 - het begin van dit fietspad – aan de kant van de Matthijs Casteleinstraat – is niet aangeduid met een bord D7.
 - Bij de tunnel onder de N60 in Leupegem, kant Ronseweg.

- ☐ 59. Fietspad vanaf de Scheldekant naast de Model Racing Club is aangeduid met bord D7. Andere voertuigen zijn op een fietspad niet toegelaten.

- ☐ 60. Onderbord M9 ontbreekt op het kruispunt
 - van de Leebeekstraat en de Oliehoekstraat
 - van de Drijfweg en de Broekstraat.

- ☐ 61. Tweerichtingsfietspad van stempels (2 pijlen en een fiets) voorzien zoals bv langs de Dijkstraat en Scheldekant:
 - waar het fietspad langs de Sint-Annastraat de Magnoliadreef kruist,
 - waar datzelfde fietspad de Akkerstraat kruist,
 - waar het fietspad langs de Broekstraat de Oliehoekstraat kruist,
 - waar het fietspad langs de Oliehoekstraat de Leebeekstraat kruist,
 - waar het fietspad langs de Scheldekant de Leebeekstraat kruist. Dit doorlopend fietspad heeft overigens dringend een nieuwe verfbeurt nodig!
 - waar het fietspad langs de Scheldekant de Lotharingenstraat kruist.

- ☐ 62. Fietspad schilderen op het kruispunt van de Sint-Anna- met de Kanunnikenstraat.

- ☐ 63. Onderbord M3 ('Uitgezonderd fietsers') ontbreekt
 - op het kruispunt van de Ohiostraat met de Fabrieksstraat
 - op het kruispunt van de Koning Albertstraat met de Spoorweglaan
 - op het kruispunt van het Lappersfort met het Jezuïetenplein

- ☐ 64. Onderbord M3 ('Uitgezonderd fietsers') ontbreekt waar fietsers wel mogen afslaan op het kruispunt van
 - het Eineplein en de Fabrieksstraat
 - het Eineplein met de Sint-Elooistraat
 - de Burgschelde met de Voorburg en Burg
 - de Gentstraat met de Ruttemburgstraat
 - de Nestor de Tièrestraat met de Akkerstraat
- ☐ 65. De verkeersborden C31a en/of C31b (verboden links of rechts in te slaan) ontbreken op het kruispunt van
 - de Woeker met de Einestraat (in beide richtingen van de Woeker)
 - het Gentiel Antheunisplein met de Burgscheldestraat (in beide richtingen van het Gentiel Antheunisplein)
 - het Jezuïetenplein met de Koningsstraat (in één richting op het Jezuïetenplein).
 - de Margaretha van Parmastraat met de Kasteelstraat (in beide richtingen van de Margaretha van Parmastraat).
- ☐ 66. Bij werken aangepaste signalisatie voor fietsers (vb bij het begin van de Hoogstraat).
- ☐ 67. Verlichting langs de Scheldekant tussen de Finse piste en de Fortstraat.
- ☐ 68. Spiegel aan beide zijden van het spoorwegtunneltje in Leupegem.
- ☐ 69. Spiegel op kruispunt van Trekweg Rechteroever met fietspad vanaf de Aalststraat
- ☐ 70. Fietspad tussen het einde van de Doornikse Heerweg (tussen de sites van ON Semiconductor en Samsonite) en het rondpunt bij Samsonite.
- ☐ 71. Verbinding van het fietspad tussen Ravensdal en de Arsenaalweg met de Lindestraat.
- ☐ 72. Fietspad tussen Kortrijkstraat en Wortegemstraat langs het talud van de N60.

Groen vraagt veiligere en meer comfortabele fietsinfrastructuur

In het 'Groot Verkeersonderzoek' dat een nationale krant liet uitvoeren lazen we vorige week dat in onze regio 52% van de ouders hun kind(eren) met een bang hart naar school zien vertrekken. Dat zou volgens de krant de hoogste score in onze provincie zijn. "Toch wel bedenkelijk," stelt Groen Oudenaarde, "Oudenaarde wil dé fietsstad worden van onze regio en dong – terecht tevergeefs, zo blijkt nu – al twee maal (in 2012 en 2015) naar de titel 'Fietsstad van het jaar'. Voor ons is het duidelijk: de stad moet een tand bij steken om meer mensen op de fiets te krijgen. We reiken de stad onze hand en willen hen daar bij helpen".

"We blijven natuurlijk ijveren voor een veilige oversteek aan de kerk in Leupegem, een brug over het rondpunt op de Minderbroedersstraat, een oplossing voor de Beverestraat, vlotte en veilige verbindingen met de deelgemeenten, vrijliggende fietspaden langs o.a. de N8 maar de stad kan ook, vaak door eenvoudige en goedkope maatregelen, op veel plaatsen het comfort en de veiligheid van de fietser op heel korte termijn gevoelig verbeteren. Met pen, papier en een fototoestel sprong Groen op de fiets. We sommen alvast 72 aandachtspunten op, allemaal eenvoudig op te lossen ongemakken."

"Groen gaat er dan ook van uit dat de lijst nog voor het einde van deze bestuursperiode afgewerkt is. De stad kan dit lijstje gebruiken en gaan afvinken. En ja, deze lijst zal zeer waarschijnlijk niet volledig zijn."

A. De fietsring

De fietsring verbindt de scholen, sportvelden en het zwembad en komt dicht bij het station en de markt met o.a. de bibliotheek. We zijn heel tevreden dat er na onder meer herhaaldelijk aandringen en actie voeren van Groen eindelijk plannen zijn om de fietsdoorsteek tussen de spoorweg en het ziekenhuis en de scholen aan te leggen. De fietsring kan gesloten worden en een voorbeeld zijn voor andere steden en gemeenten.

1. Groen vraagt een uniforme aanduiding van de fietsring met opvallende kruispunten: accentverlichting en een in het rood geschilderde fietsoversteek
2. Groen vraagt ook, zoals goedgekeurd in het mobiliteitsplan, de verhoogde aanleg van alle kruisingen met gemotoriseerd verkeer.

B. Fietspad op de Matthijs Casteleinstraat (de kleine ring)

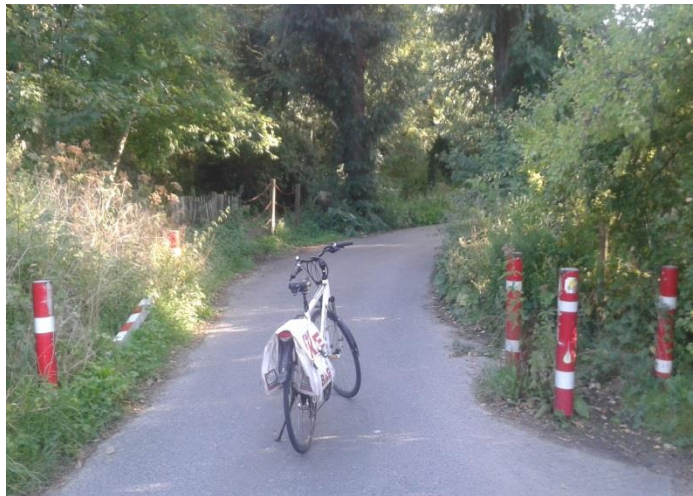

Op dit ogenblik is er een zeer goed ingerichte fietsoversteek op de Matthijs Casteleinstraat op de plaats waar het fietspad langs de spoorweg aansluit op de Matthijs Casteleinstraat. Op de Matthijs Casteleinstraat zelf zijn er ter hoogte van de oversteek langs beide zijden fietspaden geschilderd over een afstand van een paar meters. Langs de rest van deze straat, die onderdeel is van de fietsring, wordt langs beide zijden geparkeerd. Dit komt de veiligheid van de fietsers absoluut niet ten goede. Alle parkeerplaatsen die zouden verloren gaan bij de aanleg van fietspaden langs de Matthijs Casteleinstraat werden inmiddels gecompenseerd door de aanleg van de parking Meerspoort-Noord¹.

3. Niets staat de aanleg van fietspaden nu nog in de weg.
4. Groen vraagt ook een betere inrichting van het kruispunt van de Smallendambaan en de Matthijs Casteleinstraat. Meerdere ouders getuigen dat hun kinderen omwille van dit kruispunt de fiets richting centrum niet mogen nemen.

C. De vestingen

Zolang het fietspad tussen de spoorwegberm en het ziekenhuis en de scholen er niet ligt, biedt de rustige weg langs de vestingen (o.a. de toegangsweg tot de Meerspoort) een alternatief. Een verkeersbord bepaalt wanneer auto's deze weg mogen gebruiken en een hekken helpt voorkomen dat auto's op andere tijdstippen deze weg gaan gebruiken.

5. Waar is het hekken naartoe (zie foto hiernaast)? Wanneer wordt het terug geplaatst?
6. Hoe en hoe vaak wordt de naleving van de beperkte doorgang voor gemotoriseerd verkeer gecontroleerd? Wat zijn de resultaten van deze controle?
7. De foto hiernaast toont de verkeersborden die het gebruik van de weg langs de vestingen regelt. Omdat het onderbord M2 ('Uitgezonderd fietsen') ontbreekt zouden fietsers hier niet mogen passeren!?

D. Fietssuggestiestroken

Fietssuggestiestroken zijn geen fietspaden. Automobilisten mogen er op rijden, stilstaan en parkeren. Fietzers hebben geen specifieke rechten op dergelijke stroken. Ze maken enkel duidelijk dat er fietsers kunnen rijden. Automobilisten verwachten te vaak dat fietsers op deze stroken moeten rijden. Voordeel is dat straten door fietssuggestiestroken visueel versmald worden.

8. De fietssuggestiestroken in de Stationsstraat zijn veel te smal. Wanneer auto's geparkeerd staan is het voor fietsers zelfs niet mogelijk op deze stroken te fietsen. De Stationsstraat maakt deel uit van het gebied 'Zone 30'. Fietssuggestiestroken moeten minimum 120 cm breed zijn (zoals bepaald in het Vademecum Fietsvoorzieningen²). Uit evaluatiestudies blijkt dat suggestiestroken die smaller zijn dan 120 cm de fietser in verdrukking brengen².
9. De fietssuggestiestroken die de Minderbroedersstraat dwarsen ter hoogte van het halve rondpunt aan de Meerspoort staan haaks op het fietspad langs de Minderbroedersstraat richting centrum en zijn hierdoor zeer gebruiksonvriendelijk. Op dergelijke smalle suggestiestroken is het niet mogelijk een bocht van 90° te nemen. Bovendien en dat is nog veel problematischer: wie met de fiets van de Meerspoort komt, de Minderbroedersstraat oversteekt op de fietssuggestiestrook en verder wil op het fietspad richting stadscentrum kan vanwege de haag die tussen het fietspad en de Minderbroedersstraat staat, de fietsers niet zien die vanuit de richting Petegem komen.

E. Gevaar (I): borduren

Borduren en andere niveauverschillen bij het begin van een fietspad of op een kruispunt van een fietspad met een andere weg zijn een veel voorkomend pijnpunt in onze stad en dienen weggewerkt te worden³. Wanneer fietsers dergelijk niveauverschil schuin moeten oprijden bestaat bovendien een reëel risico op glijden. Hoge niveauverschillen zijn weinig comfortabel en kunnen tot schade aan de fiets leiden. Enkele voorbeelden van al dan niet recent aangelegde fietspaden waar het beter kan:

10. Tussen de ophaalbrug en de Matthijs Casteleinstraat werd langs de Schelde aan de kant van het stadscentrum onlangs een heel mooi nieuw fietspad aangelegd. Om vanuit de zijstraten – Grachtschelde, Kasteelstraat en Jan Zonder Vreeslaan - op dit fietspad te komen moet telkens een gootje en een niveauverschil overwonnen worden.

11. Aan de andere kant van de ophaalbrug vertrekt langs de Schelde een nieuw fietspad in de richting van de kerk in Pamele. Fietzers moeten schuin het niveauverschil overwinnen om op het fietspad te geraken. Absoluut niet veilig!
12. Op de fietsring zijn heel wat goede tot zeer goede oversteken wat borduren betreft (o.a. Prins Leopoldstraat, Dijkstraat, Jacob Lacopsstraat, Stationsstraat en Matthijs Casteleinstraat). Fietzers die op de fietsring rijden en Diependale, de Bergstraat of Groenstraat willen kruisen moeten een borduur en / of een goot overwinnen. Het recent heraangelegde kruispunt van de fietsring met de Beverestraat (zie foto naast puntje 10) is helemaal niet goed.
13. Om vanaf Achter de Wacht het fietspad langs de dreef bij de Brandwoeker op te rijden moet nog steeds een borduur op gereden worden.
14. Ook om het fietspad tussen de Koestraat en de Kortrijkstraat langs de berm van de N60 op te rijden, moet, komende vanaf de Koestraat, eerst een hoge borduur overwonnen worden (zie linkse foto onder puntje 18).
15. Achter café Reinaert in de Abdijstraat (Ename) vertrekt een fietsdoorsteek richting Lotharingenstraat. Je moet eerst op een borduur om op deze doorsteek te geraken.
16. Op de plaats waar het fietspad langs de Broekstraat de Wilgenstraat kruist, moet de fietser door een goot met steile boorden (zie middelste foto onder puntje 18).
17. Om van Tussenbruggen de Krekelput in te rijden moet een glad borduurtje opgereden worden.
18. Op het einde van Bloemenhof (in de richting van de Bulkendreef en dus net voor het kruispunt met Bulkendreef moet schuin een borduur opgereden worden om op het fietspad te geraken (zie rechtse foto onder dit puntje).

F. Gevaar (II): putten

Niet alleen borduren kunnen tot gevaarlijke situaties leiden. Ook putten in het wegdek kunnen er toe leiden dat fietsers een onvoorzien maneuver maken en zichzelf hierdoor in gevaar brengen.

19. Ter hoogte van de Martijn van Torhoutstraat nummer 71 – vlakbij de plaats waar het fietspad van Riedekens op deze weg eindigt – ligt het riooldeksel schuin en komt het beton rond het rooster omhoog.
20. Meerdere riooldeksels langs de Nederenamestraat aan de kant van de oneven nummers liggen hoger of lager dan het fietspad.
21. Op het kruispunt van Gelukstede met de Broekstraat ligt in Gelukstede een put vrij dicht bij het voetpad (zie foto onder puntje 22).
22. Op het kruispunt van de Bekstraat met de Parkstraat ligt een verzonken riooldeksel (zie foto hiernaast).

G. Absurditeiten (I)

23. Op het einde van de Blekerijstraat vertrekt een fietspad richting Fortstraat (foto links).

24. In de Dijkstraat werd onlangs een mooi dubbelrichtingsfietspad aangelegd (middelste foto onder punt 23).

25. Op het heraangelegde Stationsplein is de kwaliteit van het fietspad veel verbeterd (rechterfoto onder punt 23).

De drie bovenstaande fietspaden stoppen zeer abrupt: ofwel knal je als fietser tegen een boom, ofwel rij je tegen het stationsgebouw. Graag de nodige aanpassingen aub.

26. Het paaltje aan de ingang van de tunnel onder de N60 in Leupegem staat niet op de meest geschikte plaats (zie foto bij punt 56).

H. De chicane van de Bulkendreef

Wie het geschilderde fietspad in de Bulkendreef correct wil gebruiken (foto hiernaast), heeft een wel heel grote kans om uit te glijden (tenzij deze fietser over extra talenten beschikt).

27. Kunnen zowel de borduur als de chicane weggewerkt worden?

I. Absurditeiten (II)

Bloemenhof op Sint-Jozef (zie de linkse foto hiernaast): waar het fietspad stopt is de rest van de weg verboden voor fietsers (aangeduid met verkeersbord C11). Ook in de Bulkendreef, Broekstraat (foto rechts hiernaast) en Arsenaalweg wordt dit verkeersbord foutief gebruikt.

28. Het einde van een fietspad wordt niet aangeduid met een verbodsbord C11.

J. Onderhouden en opwaarderen van trage wegen

Bij de opmaak van het fietsroutenetwerk is het de betrachting van de stad het gemotoriseerd en zacht verkeer zo veel als mogelijk te 'ontvlechten', van elkaar te scheiden dus⁴. Trage wegen vormen dan ook een essentieel onderdeel van een fijnmazig fietsroutenetwerk. Een aantal voorbeelden van trage wegen die een opknopbeurt kunnen gebruiken of die niet mogen vergeten worden nu en dan een poetsbeurt te krijgen:

29. De trage weg tussen de Koe- en de Beverestraat (deels langs de spoorweg) verbindt Huttegem met de stationsbuurt. Deze weg ligt momenteel zeer oneffen en riooldeksels steken uit.

- 30.** De trage wegen langs beide zijden van en vlakbij de Ohiostraat en de Oudstrijdersstraat liggen er op meerdere plaatsen schots en scheef bij⁵. Deze wegen vormen een veilig alternatief voor eerder genoemde straten.

- 31.** Langs het Spei is er een veilige trage weg tussen de Leupegemstraat en de Schelde en de Matthijs Casteleinstraat. De betonweg langs de meest recente uitbreiding van het Spei staat na regenval steevast onder water (foto hiernaast).

- 32.** Vanaf de Meldenstraat loopt een wegel die ter hoogte van het Veer uitkomt op de Berchemweg. Meermaals meldden we op de commissie Openbare Werken dat deze wegel na regenval onder water staat.

- 33.** Veel kinderen uit Mullem gaan naar de lagere school en de bibliotheek in Huise. De opwaardering van de trage weg tussen de Vijflindendries en de trage weg langs de Rooigembeek biedt deze kinderen een veilig, kort en autovrij alternatief voor de huidige weg.

- 34.** Langs de spoorwegberm vertrekt een fiets- en voetpad vanaf de Beverestraat richting stationsparking aan de Lindestraat. Het fietspad is oneffen en steenslag kan glijpartijen veroorzaken (zie foto hiernaast).

- 35.** In het fietsbeleidsplan dat Groen Oudenaarde op 25 mei 2013 aan o.a. de pers, de Fietzersbond en de burgemeester en schepenen van mobiliteit presenteerde, stelden we voor om buurtweg 25 in Eine – dit is de onverharde weg tussen de Fabrieksstraat en Scheldekant - op te waarderen voor fietsers (foto hiernaast). Een fietspad op deze buurtweg maakt voor de inwoners van Eine de sportvelden en het (nieuwe) zwembad snel en veilig bereikbaar. We waren verheugd dat de stad deze suggestie opnam op haar fietskaart. We wachten op de realisatie.

K. Fietspad in slechte staat

- 36.** Langs de Wortegemstraat: in afwachting van een volledige heraanleg van de Wortegemstraat stelde de stad een tijdelijke oplossing voor: het affrezen van het fietspad en het voorzien van een nieuwe asfaltlaag. Het fietspad werd deels aangepakt maar de slechtste plaatsen – zoals het stuk ter hoogte van de aardeweg richting Biesvijverstraat – liggen er nog altijd even slecht bij.
- 37.** Op het kruispunt van de Doornikse Heerweg en de Wortegemstraat (onder de brug van de N60) krijgen fietsers een stukje rammelweg als fietssuggestiestrook (foto links onder het volgend puntje). Dat kan beter.
- 38.** Vanaf de Kortrijkstraat vertrekt langs de N60 een fietspad richting Koestraat (zelfde fietspad als onder punt 14). De verbinding tussen de Kortrijkstraat en het fietspad langs de Koestraat doet de fietser schudden en beven (foto rechts hieronder).

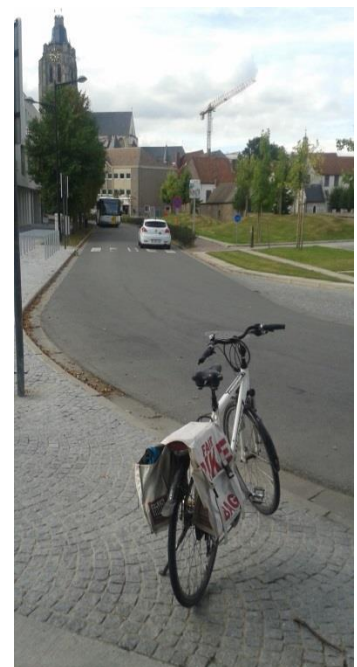
L. Van de Schelde via de Smallendam naar de Matthijs Casteleinstraat en terug

Langs de Schelde ligt aan de stadszijde een heel mooi nieuw fietspad tussen de Marlboroughlaan en de brug van de Matthijs Casteleinstraat.

- 39.** Dit fietspad sluit niet aan op het fietspad langs de Smallendam richting Matthijs Casteleinstraat. Kan hier een fietsoversteekplaats (zonder borduren) ingericht en aangeduid worden (foto hiernaast)?

- 40.** Het fietspad langs de Smallendam richting de Schelde wordt niet met een verkeersbord D7 aangeduid (foto hiernaast). Voertuigen die langs die zijde van de weg op het fietspad rijden of er op parkeren, begaan met andere woorden geen overtreding.

- 41.** Vanaf het nieuwe fietspad langs de Schelde zijn er geen fietsoversteken voorzien richting Kasteelstraat (directe weg naar de bibliotheek) of de andere zijstraten.

M. Gevaarlijke kruispunten

42. Bergstraat / Aalststraat

Op het kruispunt van de Aalststraat met de Bergstraat vertrekt een dubbelrichtingsfietspad langs de Aalststraat richting Abraham Hansschool. Fietzers vanuit de Bergstraat moeten op het kruispunt een weinig orthodox maneuver maken om op het tweerichtingsfietspad te komen. Graag de nodige ingreep om dit kruispunt veiliger te maken voor fietsers.

43. Galgestraat / Bloemenhof

Vanaf de Lotharingenbrug werd een aantal jaren terug een heel interessante, veilige en goed verlichte fietsdoorsteek richting Galgestraat aangelegd. Inwoners van de overkant van de Schelde werd op die manier een korte en veilige weg naar o.a. het station geboden. De oversteek op het kruispunt Galgestraat / Bloemenhof kan beter (aanduiding oversteek op het wegdek schilderen, accentverlichting). Tijdens de gemeenteraad van 25 januari 11 vroeg Groen om deze oversteek aan te duiden, te accentueren en veiliger te maken. De schepen van mobiliteit zou dit laten onderzoeken. Wat is de stand van zaken?

44. Kruispunt Parkstraat / Dijkstraat

Op het kruispunt met de Parkstraat vertrekt langs de Dijkstraat een mooi en comfortabel fietspad. Het is echter niet duidelijk hoe je als fietser veilig en volgens de verkeersregels vanuit de Adriaan Brouwerstraat dit tweerichtingsfietspad op moet rijden.

N. Oversteek Martijn van Torhoutstraat ter hoogte van het nieuwe fietspad richting Schelde

Op de plaats waar het fietspad komende van Riedekens de Martijn van Torhoutstraat (N46) oversteekt om aan te sluiten op het nieuwe fietspad richting Schelde, werd de aanduiding van deze fietsoversteek door het Gewest verwijderd. Deze aanduiding zou een vals veiligheidsgevoel geven. Fietzersbond nationaal verzet zich tegen deze verdwijnende fietsoversteekplaatsen en zat op initiatief van Fietsberaad samen met o.a. steden en gemeenten, het BIVV en AWW.

Op andere plaatsen langs de N46 is de fietsoversteek nochtans wel aangeduid en / of beveiligd met een middenberm: zie bv Lucien Vandefonteynelaan, Smissestraat, Aalststraat (foto hierboven), Rekkemstraat en KBO Ename. Tijdens de gemeenteraad van 25 januari 2016 vroeg Groen om de

oversteek veilig in te richten. De schepen van mobiliteit antwoordde dat hij bij het Gewest het voorstel zou doen om een middenberm aan te leggen.

45. Rekening houdend met het door de stad aangelegde nieuwe fietspad richting Schelde waardoor op deze plaats nog meer fietsers de N46 oversteken vraagt Groen dat de stad met spoed het voortouw neemt om de oversteek duidelijk en veilig in te richten.

O. Fietsen langs en op de Lotharingenstraat en –brug

De Lotharingenstraat is een heel drukke toegangsweg tot het centrum van Oudenaarde.

46. Dichtbij het erfgoedcentrum bevindt zich een oversteek voor fietsers (foto hiernaast). Wanneer auto's tijdens de spits staan aan te schuiven, moet je je als fietser tussen de ene rij auto's murwen, terwijl auto's in de andere richting voorbij rijden. Die laatste auto's houden er niet altijd rekening mee dat er op deze plaats een fietsoversteekplaats is. De oversteek is enkel op het wegdek geschilderd en wordt op geen andere manier duidelijk gemaakt (noch door accentverlichting, noch door de verkeersborden A25 en F50 of een andere maatregel).

47. Vanaf de fietsoversteek tot aan de Scheldekant ligt een comfortabel tweerichtingsfietspad. Enkel bij het begin en het einde van dit fietspad en ter hoogte van het fietspad richting Galgestraat scheiden paaltjes het fietspad van het gemotoriseerd verkeer. Graag paaltjes langs het ganse fietspad.

48. Om van het fietspad langs de Lotharingenstraat op het fietspad langs de Abdijstraat te rijden moet over een afstand van ongeveer 3 meter op een slechte klinkerstrook en vervolgens door een greppel gefietst worden (zie foto hiernaast).

P. Verklein het gat in de haag

Zoals hoger gemeld werd een mooi en comfortabel fietspad aangelegd vanaf de ophaalbrug richting Pamele. Tijdens de werkzaamheden aan de straat Maagdendale reden auto's over dit fietspad om de parking van abdij Maagdendale te kunnen bereiken. In de haag tussen het fietspad en de parking werd hiervoor de fietsdoorgang breder gemaakt. Na het einde van de werken werd het gat niet terug kleiner gemaakt zodat er enkel terug fietsers zouden door kunnen, er werden in de plaats ervan keitjes gelegd om het auto's nog comfortabeler te maken.

49. Gezien auto's niet op een fietspad mogen rijden, vraagt Groen om ook het gat in de haag terug te verkleinen zodat enkel nog fietsers (en voetgangers) door kunnen.

Q. Het nieuwe fietspad tussen de nieuwe Muziekacademie en het park Liedts

Dit fietspad vormt een veilige fietsdoorsteek. Een aantal bemerkingen:

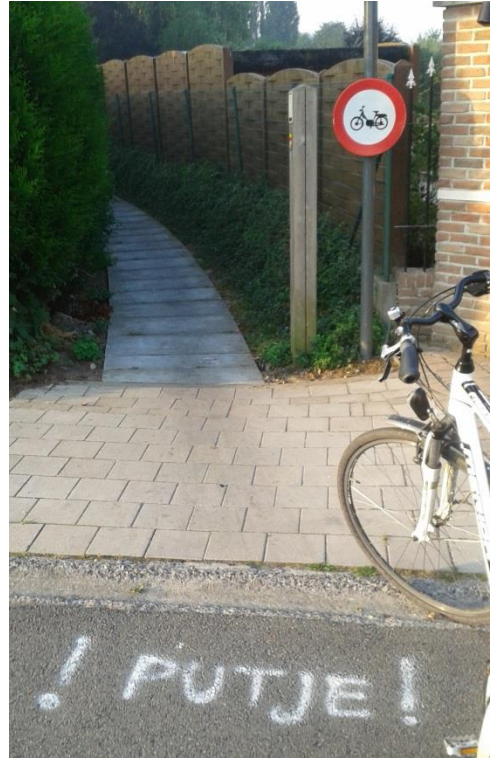
50. Komende vanaf het Gentiel Antheunisplein moet je het park ter hoogte van de dreef van de Brandwoeker verlaten en via een scherpe bocht door de poort het park weer in rijden richting Gevaertswijk. Het fietspad dat op dit punt het park verlaat sluit bovendien niet mooi aan op het fietspad langs de dreef naast de Brandwoeker. De linkse foto onder punt 45. verduidelijkt dit. Waarom kan het fietspad niet gewoon doorlopen in het park?
51. Bij de hoofdingang van de muziekacademie hangt een frame met houten latjes gevaarlijk boven het fietspad (zie rechterfoto hieronder).

R. Het pad tussen de Puistraat / Wolfabriekstraat en de Schapendries

In de bocht van de Puistraat en de Wolfabriekstraat vertrekt een tegelpad richting Schapendries. Deze trage weg is onderdeel van een veilige en de meest directe verbinding tussen het fietspad op de spoorwegbedding richting Melden en de tunnel onder de N60 in Leupegem. Fietzers vermijden langs dit pad de omweg over de fietsersbrug die binnenkort aangelegd wordt en die voor de functionele fietser geen meerwaarde biedt.

52. In de bocht van de Puistraat en de Wolfabriekstraat moeten fietsers eerst door een goot alvorens het pad op te kunnen (de foto hiernaast spreekt voor zich). Fietspaden dienen naadloos aan te sluiten op de rijweg (zie ook punt E. van dit dossier op blz. 4 en volgende).

53. Indien langs beide zijden van dit pad de hagen voldoende gesnoeid zijn kunnen fietsers elkaar kruisen.

54. Wie mag er op dit pad rijden? Vanaf de kant van de Puistraat en de Wolfabriekstraat is het pad verboden voor bestuurders van bromfietsen (aangeduid met bord C9). Vanaf de kant van de Schapendries (foto links) is het pad verboden voor bestuurders van bromfietsen (bord C9) en voor bestuurders van motorfietsen (bord C7).

S. De plaats van de fietser in de Galgestraat

In de Galgestraat werden bloembakken geplaatst om asverschuivingen te creëren. Door de sokkels tussen de bloembakken en het voetpad worden fietsers verplicht zich naar het midden van de rijweg te begeven (zie foto hiernaast). De meest veilige plaats voor fietsers is nochtans tussen deze bloembakken en het voetpad.

55. Groen vraagt de sokkels weg te nemen zodat fietsers op een veel veiligere plaats – tussen de bloembakken en het voetpad – kunnen rijden.

T. Signalisatie, uniformiteit bevordert de veiligheid (I): fietspaden aanduiden

Fietspaden worden aangeduid met het verkeersbord D7; wanneer ook voetgangers gebruik maken van dit gedeelte van de openbare weg kan het fietspad ook aangeduid worden met de borden D9 of D10. Fietzers moeten dit fietspad volgen, auto's mogen er niet op rijden. Verkeersbord D7 moet na elk kruispunt herhaald worden⁶. Het fietspad langs de Smallendam (zie punt 40) is niet als dusdanig aangeduid. Auto's mogen dus op dat stuk fietspad rijden. Er zijn nog dergelijke voorbeelden...

56. De fietsring – en dus het fietspad - is niet met een verkeersbord D7 aangeduid op het kruispunt

- van de Stationsstraat met de Gobelinstraat (de paal voor het bord staat er wel)
- van de Jacob Lacopsstraat met de Ververijstraat (zie linkse foto hieronder)
- van de fietsring met de Rode Los (zie middelste foto hieronder)
- van de fietsring met het verlengde van de Jules Lacroixstraat (zie rechtse foto hieronder)

57. Het fietspad tussen de Koestraat en de Neringstraat is vanaf de Koestraat wel aangeduid met het bord D7 (zelfs twee keer), vanaf de Neringstraat is het fietspad niet aangeduid (zie foto's hieronder) met dit bord.

58. Het verkeersbord D7 moet aan het begin van een fietspad staan en niet op het einde.

- a. Op het fietspad dat van de Matthijs Casteleinstraat langs de spoorweg naar het spoorwegtunneltje loopt, staat verkeersbord D7 verkeerd ter hoogte van het tunneltje (zie linkse foto hieronder). Het begin van dit fietspad – aan de kant van de Matthijs Casteleinstraat – is niet aangeduid met een bord D7.
- b. Bij de tunnel onder de N60 in Leupegem staat verkeersbord D7 ook fout (zie rechtse foto hieronder). Bemerkt ook het ongelukkig geplaatste groen/witte paaltje (zie ook puntje 26 op blz. 7 van dit dossier).

59. Fietspad of niet?

Vanaf de Scheldekant vertrekt naast de Model Racing Club een geasfalteerde weg richting de sportvelden (zie foto hiernaast). Rechts van deze weg staat een bord D7 wat betekent dat de weg een fietspad is.

Een fietspad is geen onderdeel van de rijbaan voor gemotoriseerd verkeer. Dat wil dus zeggen dat je met een auto niet op een fietspad mag rijden.

Het bord C3 en het onderbord bij C3 zijn hier dan ook niet op hun plaats.

U. Signalisatie, uniformiteit bevordert de veiligheid (II): tweerichtingsfietspaden aanduiden

Gebruikers van een weg voor gemotoriseerd verkeer die een doorlopend fietspad kruist, moeten voorrang geven aan de fietsers op dat fietspad. Er zijn wel eens chauffeurs die dit vergeten. Nog moeilijker wordt het wanneer het gemotoriseerd verkeer een tweerichtingsfietspad kruist. Het is uitermate belangrijk dat dergelijk fietspad duidelijk en ook correct (met een onderbord M9) wordt aangeduid.

60. Het onderbord M9 ontbreekt op het kruispunt

- a. van de Leebeekstraat en de Oliehoekstraat (zie foto hiernaast)
- b. van de Drijfweg en de Broekstraat.

Gemotoriseerd verkeer weet niet dat zij hier een tweerichtingsfietspad dwarsen.

61. Op verschillende plaatsen in onze stad wordt een tweerichtingsfietspad ook met stempels op het fietspad zelf aangeduid (zie o.a. de Dijkstraat en de foto hiernaast, genomen ter hoogte van de uitrit van de parking tussen de Recrean en the Flow). Dat is een heel goeie zaak. We vragen om consequent op alle tweerichtingsfietspaden dergelijke stempels te plaatsen en dus bijvoorbeeld ook

- a. op de plaats waar het fietspad langs de Sint-Annastraat de Magnoliadreef kruist (zie linkse foto hieronder),
- b. waar datzelfde fietspad de Akkerstraat kruist,
- c. waar het fietspad langs de Broekstraat de Oliehoekstraat kruist,
- d. waar het fietspad langs de Oliehoekstraat de Leebeekstraat kruist (zie foto bij punt 60),
- e. waar het fietspad langs de Scheldekant de Leebeekstraat kruist (zie rechtse foto hieronder).

Dit doorlopend fietspad heeft overigens dringend een nieuwe verfbeurt nodig!

- f. waar het fietspad langs de Scheldekant de Lotharingenstraat kruist

62. Waar een doorlopend (tweerichtings)fietspad een straat kruist moet het – niet alleen om consequent te zijn, uniformiteit na te streven en de veiligheid van de fietser te verhogen – op het wegdek geschilderd worden. Op de plaats waar het fietspad langs de Sint-Annastraat de Kanunnikenstraat kruist is dit fietspad niet op het wegdek aangeduid (zie foto hiernaast).

V. Signalisatie, uniformiteit bevordert de veiligheid (III): verkeersborden zijn er ook voor de fietser

63. Fietzers in beide richtingen toegelaten

In bijna alle straten in onze stad waar eenrichtingsverkeer geldt voor gemotoriseerd verkeer mogen fietsers in beide richtingen rijden. Onder het verbodsbord C1 (rode schijf met witte horizontale balk) of onder het bord F19 (blauwe vierkanten bord met verticale witte pijl) komt het onderbord M3 (Uitgezonderd fietsers). In de Fabrieksstraat ter hoogte van de spoorwegovergang wordt dit correct aangeduid (zie linkse foto hieronder). Het onderbord M3 ontbreekt onder andere

- a. op het kruispunt van de Ohiostraat met de Fabrieksstraat (2^e foto van links)
- b. op het kruispunt van de Koning Albertstraat met de Spoorweglaan (3^e foto van links)
- c. op het kruispunt van het Lappersfort met het Jezüietenplein (rechtse foto)

64. Fietzers mogen wel links of rechts afslaan

Gemotoriseerd verkeer mag vaak een zijweg niet inslaan (verkeersborden C31a of C31b) of is net verplicht op een kruispunt naar links of naar rechts te rijden (bord D1). Vaak mogen fietsers wel meerdere richtingen uit op dergelijk kruispunt. Het onderbord M3 maakt dit duidelijk. De verkeersborden op het kruispunt van Lappersfort en de Einestraat (linkse foto hieronder) en op het kruispunt van de Prins Leopoldstraat en de Keizer Karelstraat (2^e foto van links) tonen hoe het moet. Het onderbord M3 ontbreekt onder andere op

- het kruispunt van het Eineplein en de Fabrieksstraat (3e foto van links)
- het kruispunt van het Eineplein met de Sint-Elooistraat
- het kruispunt van de Burgschelde met de Voorburg en Burg (rechtse foto)
- het kruispunt van de Gentstraat met de Ruttemburgstraat
- het kruispunt van de Nestor de Tièrestraat met de Akkerstraat

65. De verkeersborden C31a (bord zoals op de twee middelste foto's hierboven) en/of C31b voor gemotoriseerd verkeer ontbreken op het kruispunt van

- de Woeker met de Einestraat (in beide richtingen van de Woeker)
- het Gentiel Antheunisplein met de Burgscheldestraat (in beide richtingen van het Gentiel Antheunisplein)
- het Jezuitenplein met de Koningsstraat (in één richting op het Jezuitenplein).
- de Margaretha van Parmastraat met de Kasteelstraat (in beide richtingen van de Margaretha van Parmastraat).

Bij plaatsing van de borden C31a en C31b mag meteen het onderbord M3 aangebracht worden.

W. Signalisatie, uniformiteit bevordert de veiligheid (IV): ook bij werkzaamheden

66. Bij wegwerkzaamheden is een wegomlegging voor fietsers niet altijd dezelfde als een wegomlegging voor gemotoriseerd verkeer. Onder andere bij de werken op en rond de Markt zijn voor fietsers andere en vaak kortere omleggingen mogelijk. De foto hiernaast is genomen bij het begin van de Hoogstraat. Fietzers kunnen wel rechtdoor en via bijvoorbeeld de kleine Markt en de Meerspootsteeg naar het rondpunt.

X. Veiligheid (I): verlichting van fietspaden

67. Langs de Scheldekant, tussen de Finse piste en de Fortstraat is de rijweg voor gemotoriseerd verkeer verlicht. Fietsers moeten er 's nachts in het donker rijden.

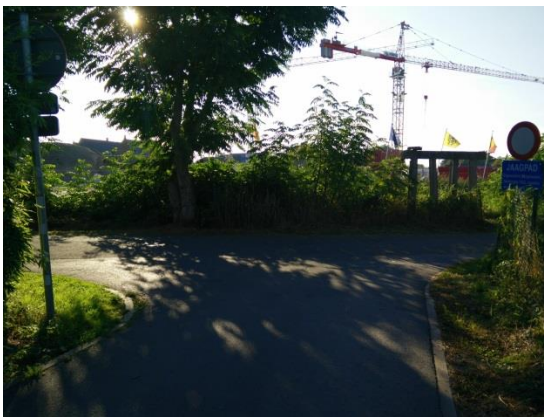
Y. Veiligheid (II): een spiegel kan aanrijdingen – ook tussen fietsers – voorkomen

Recent werden op het kruispunt van de Krekelput met het Jezuïetenplein en ter hoogte van het spoorwegtunneltje onder de spoorweg Oudenaarde – Ronse in Leupegem (zie linkse foto onder punt 68), spiegels geplaatst.

68. Ook aan de andere kant van diezelfde spoorwegtunnel is een spiegel op zijn plaats (zie rechtse foto hieronder). Wie vanuit de richting van de Schelde komt aangefietst kan niet zien of er fietsers uit de tunnel komen.

69. Vanaf de Aalststraat vertrekt een fietspad richting Trekweg Rechteroever (zie foto's hieronder). Het laatste stukje van dit fietspad mag ook gebruikt worden door plaatselijk verkeer. Fietsers en het plaatselijke verkeer die Trekweg Rechteroever op willen rijden, kunnen het verkeer op de trekweg niet zien. Omgekeerd kunnen ook fietsers die op de trekweg rijden het verkeer dat uit de zijweg komt, niet zien.

Z. Fietspaden: kleine ontbrekende stukken, grote verbetering van het fietscomfort

70. Fietspad op het einde van de Doornikse Heerweg

Het einde van de Doornikse Heerweg (tussen de sites van ON Semiconductor en Samsonite) is ook het einde van het tweerichtingsfietspad langs die weg. Zowel voor fietsers als voor gemotoriseerd verkeer zou het véél veiliger zijn wanneer – bij voorkeur - het fietspad verder aangelegd wordt tot het halve rondpunt ter hoogte van de Samsonite of wanneer een duidelijke fietsoversteek aangeduid wordt voor fietsers die vanuit de richting van het rondpunt het tweerichtingsfietspad op willen.

71. Verbinding van het fietspad tussen Ravensdal en de Arsenaalweg met de Lindestraat

Tussen de alsmaar meer bevolkte wijk Ravensdal en de Arsenaalweg loopt een fietspad dat kan aansluiten op het fietspad langs de Lindestraat en zo naar het station. Dit fietspad eindigt haaks op de Arsenaalweg. Op de Arsenaalweg is niets voorzien voor de fietser. Auto's mogen langs deze weg parkeren. Automobilisten komende van Eine kunnen, wanneer er auto's geparkeerd staan, fietsers niet zien die van het fietspad de rijweg op komen. Graag een veilige verbinding tussen dit fietspad en de Lindestraat.

72. Fietspad tussen Kortrijkstraat en Wortegemstraat langs het talud van de N60

Bij de wegeniswerken voor de verkaveling tussen de Kortrijkstraat en de Wortegemstraat werd ruimte voorzien voor de aanleg van een fietspad. De wegen liggen er. Waarom werd het fietspad niet tegelijkertijd aangelegd? Fietsers uit Bevere zouden via dit fietspad en het reeds bestaande fietspad langs de N60 richting Koestraat de drukke Beverestraat kunnen vermijden. **Groen pleit er voor om in de toekomst niet alleen de ruimte voor fietspaden te voorzien maar die fietspaden ook meteen mee aan te leggen.**

¹: Op de gemeenteraad van 28 januari 2008 stelde Groen gemeenteraadslid Elisabeth Meuleman een vraag over de definitieve inrichting van de parking op de Ham waardoor 220 autoparkeerplaatsen bijkwamen. De toenmalige schepen van mobiliteit antwoordde dat een deel van deze parkeerplaatsen diende om het verlies aan parkeerplaatsen langs de Matthijs Casteleinstraat op te vangen wanneer langs die weg een fietspad wordt aangelegd.

Op de gemeenteraad van 27 mei 2013 vroeg Groen gemeenteraadslid Steven Bettens naar een stand van zaken. De toenmalige schepen van mobiliteit antwoordde dat de herinrichting in het najaar van 2013 zou gebeuren.

Op de commissie Mobiliteit van maandag 7 maart 2016 vroeg Steven Bettens nog eens naar een stand van zaken naar de aanleg van deze fietspaden. Eens de bovenverdieping van de Meerspoort open is, zou er gekeken worden om de fietspaden langs de Matthijs Casteleinstraat aan te leggen.

²: *‘Uit evaluatiestudies blijkt dat rijlopers met een breedte van meer dan 5 meter leiden tot hoge snelheden, en dat suggestiestroken die smaller zijn dan 1,20 meter (goot inbegrepen) de fietser in verdrinking brengen. De combinatie van te brede rijlopers en te smalle fietsstroken heeft mede tot gevolgdat minder assertieve fietsers zich onveilig voelen en b.v. eerder geneigd zijn op het voetpad te fietsen in plaats van op een smalle suggestiestrook.(..) De gewenste breedte van suggestiestroken varieert tussen 1,20 meter en 1,50 meter (goten **niet** inbegrepen). Een breedte van minder dan 1,20 meter geeft te weinig bewegingsvrijheid aan de fietser,terwijl een breedte van meer dan 1,50 meter al vlog geïnterpreteerd kan worden als een mogelijke parkeerstrook’* (Zie hoofdstuk 4.1.6. van het Vademecum Fietsvoorzieningen). *‘Onder ‘rijloper’ wordt verstaan: het centraal gedeelte van de rijbaan tussen de fietssuggestiestroken.’*

³: Fietspaden moeten naadloos aansluiten op de rijweg, goten en boordstenen moeten volledig vermeden worden, zoals vermeld onder hoofdstuk 4.3.3. in het Vademecum Fietsvoorzieningen: *‘(..) volledig vermijden van een goot en boordsteen bij het begin en aan het einde van een fietspad en bij elke kruising van een rijweg. Het materiaal van het fietspad moet naadloos aansluiten aan het materiaal van de rijweg en liefst worden doorgetrokken over de rijweg, eventueel verhoogd.’* Het vademecum is digitaal raadpleegbaar via de link <http://www.mobielvlaanderen.be/pdf/vademecum/hfdst41.pdf>

⁴: zie voorstelling van het functioneel fietsroutenetwerk op de commissie Mobiliteit dan 23 juni 2016.

⁵: zie ons dossier overhandigd op de commissie van Openbare Werken van einde juni van dit jaar en raadpleegbaar via http://groenoudenaarde.be/sites/groenoudenaarde.be/files/bijlagen/oudstrijders-en_ohiostraat.pdf

⁶: zie hoofdstuk 5 ‘Signalisatie en reglementering’ van het Vademecum Fietsvoorzieningen, digitaal raadpleegbaar via <http://www.mobielvlaanderen.be/pdf/vademecum/hfdst5.pdf>